



JUSTITSMINISTERIET

Dato: 1. marts 2018
Kontor: Statsrets- og Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Maja Elkjær Tarpgård
Sagsnr.: 2017-629-0123
Dok.: 659966

NOTITS

om domme mv. afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og udtalelser fra FN's komitéer mod Danmark i 2017

1. Indledning

Danmark har tiltrådt en række individuelle klageadgange til internationale organer, herunder klageadgangen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter "Menneskerettighedsdomstolen") samt til flere FN-komitéer.

Europarådets Ministerkomité har i anbefaling CM/Rec(2008)2 om effektive nationale procedurer for fuldbyrdelse af domme afsagt af Menneskerettighedsdomstolen bl.a. anbefalet, at medlemsstaterne orienterer deres nationale parlamenter om opfyldelsen af domme afsagt af Menneskerettighedsdomstolen i sager mod medlemsstaten.

Justitsministeriet udarbejder på denne baggrund årligt nærværende notits om domme mv. afsagt af Menneskerettighedsdomstolen.

Med henblik på at give et samlet overblik over domme og udtalelser mod Danmark fra internationale organer omfatter notitsen endvidere udtalelser fra relevante FN-komitéer.

2. Domme, afviste sager og verserende sager ved Menneskerettighedsdomstolen i 2017

Menneskerettighedsdomstolen har både afsagt domme, afvist sager samt haft verserende sager mod Danmark i 2017.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2.1 Domme

Menneskerettighedsdomstolen afsagde i 2017 to domme i sager mod Danmark. Ingen af sagerne er indbragt for Domstolens Storkammer, og begge domme er således endelige.

Den ene sag, *R. L. m.fl. mod Danmark* (sag 52629/11), drejede sig om, hvorvidt det var i strid med artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (herefter ”EMRK”), at en anmodning om genoptagelse af en faderskabssag blev afvist af de danske domstole.

Menneskerettighedsdomstolen fandt i sin dom af 7. marts 2017, at Danmark ikke havde krænket EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv. Domstolen begrundede det bl.a. med, at de nationale domstoles afgørelser var truffet på baggrund af en konkret afvejning af de forskellige hensyn i sagen, herunder børnenes bedste interesser.

Den anden sag, *Frisk og Jensen mod Danmark* (sag 19657/12), drejede sig om, hvorvidt det var i strid med EMRK artikel 10 om retten til ytringsfrihed, at en journalist og en redaktionschef fra DR var blevet idømt dagbøder for injurier mod Rigshospitalet og en navngiven overlæge.

Menneskerettighedsdomstolen fandt i sin dom af 5. december 2017, at Danmark ikke havde krænket EMRK artikel 10 om retten til ytringsfrihed. Domstolen begrundede det bl.a. med, at de nationale domstole havde foretaget en afbalanceret afvejning af hensynet til retten til ytringsfrihed over for hensynet til retten til respekt for privatliv. De grunde, som de nationale domstole havde lagt vægt på, var ifølge Domstolen relevante og tilstrækkelige og viste, at indgrebet i klagernes ytringsfrihed var nødvendigt i et demokratisk samfund.

2.2 Afviste sager

Menneskerettighedsdomstolen traf i 2017 to beslutninger om afvisning i sager mod Danmark efter EMRK artikel 35 om kriterier for antagelse af en sag til behandling i realiteten.

Den ene sag, *Hamesevic mod Danmark* (sag 25748/15), drejede sig om, hvorvidt udvisning af en statsborger fra Bosnien-Hercegovina, der var dømt for bl.a. våbensmugling, var i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv.

Menneskerettighedsdomstolen afviste sagen ved beslutning af 16. maj 2017. Domstolen begrundede det bl.a. med, at udvisningen hverken havde været vilkårlig eller åbenlyst urimelig, hvorfor sagen kunne afvises.

Den anden sag, *Alam mod Danmark* (sag 33809/15), drejede sig om, hvorvidt udvisning af en pakistansk statsborger, der havde boet i Danmark i størstedelen af sit liv og var idømt 16 års fængsel for bl.a. drab og brandstiftelse, var i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv, idet hun havde to børn og en dansk ægtefælle.

Menneskerettighedsdomstolen afviste sagen ved beslutning af 6. juni 2017. Domstolen begrundede det bl.a. med, at udvisningen hverken havde været vilkårlig eller åbenlyst urimelig, og fordi udvisningen ikke ville være uproportional set i lyset af sagens forhold.

2.3 Verserende sager

Ved udgangen af 2017 verserede der i alt otte sager ved Menneskerettighedsdomstolen, hvori Danmark enten er anmodet om eller har afgivet retlige bemærkninger.

Den ene sag, *Ali mod Danmark* (sag 25593/14), drejer sig om, hvorvidt det er i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren på grund af begået kriminalitet, når klageren har børn i landet. Danmark afgav processkrift i sagen den 6. juni 2017.

Den anden sag, *J. Levakovic mod Danmark* (sag 7841/14), drejer sig om, hvorvidt det er i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren på grund af begået kriminalitet, når klageren har boet størstedelen af sit liv i Danmark og har begrænset tilknytning til sit hjemland. Danmark afgav processkrift i sagen den 4. september 2017.

Den tredje sag, *Savran mod Danmark* (sag 57467/15), drejer sig om, hvorvidt det er i strid med EMRK artikel 3 om forbud mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren på grund af begået kriminalitet, når klageren har boet størstedelen af sit liv i Danmark og angiver ikke at kunne modtage behandling i hjemlandet for sin psykiske lidelse. Danmark afgav processkrift i sagen den 22. december 2017.

Den fjerde sag, *Yurdaer mod Danmark* (sag 42517/15), drejer sig om, hvorvidt det er i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og fa-

milieliv at udvise klageren på grund af begået kriminalitet, når klageren har boet størstedelen af sit liv i Danmark og har børn i landet. Danmark afgav processkrift i sagen den 22. december 2017.

Den femte sag, *Mohammad mod Danmark* (sag 16711/15), drejer sig om, hvorvidt det er i strid med EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv at udvise klageren på grund af begået kriminalitet, når klageren har begrænset tilknytning til hjemlandet. Danmark har den 16. marts 2018 afgivet processkrift i sagen.

Hertil kommer tre sager, *S., V. og A. mod Danmark* (sag 35553/12, 36678/12 og 36711/12), der behandles samlet og drejer sig om, hvorvidt politiets administrative frihedsberøvelser af de tre klagere i henhold til politiloven er i strid med EMRK artikel 5 om retten til frihed og personlig sikkerhed. Sagen blev mundtligt forhandlet ved Menneskerettighedsdomstolens Storkammer den 17. januar 2018.

3. FN's Komitéers udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017

Danmark har tiltrådt den individuelle klageadgang til FN's Menneskerettighedskomité, FN's Torturkomité, FN's Kvindekomité, FN's Racediskriminationskomité, FN's Handicapkomité og FN's Børnekomité.

Komitéernes udtalelser er ikke retligt bindende for Danmark.

I det følgende redegøres der for komitéernes udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017. Det bemærkes, at redegørelsen ikke omfatter sager, som er blevet lukket eller afvist, fordi komitéerne af formelle eller indholdsmæssige grunde har fundet klagerne grundløse.

3.1 FN's Menneskerettighedskomité

FN's Menneskerettighedskomité fremkom med 16 udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017. I seks af sagerne udtalte FN's Menneskerettighedskomité kritik af Danmark.

Den ene klagesag, *Y.A.A. og F.H.M. mod Danmark* (nr. 2681/2015), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt to somaliske statsborgere og deres fire børn kunne udsendes til Italien som første asylland. Flygtningenævnet fandt, at klagerne kunne udsendes til Italien, bl.a. fordi de generelle baggrundsoplysninger ikke gav anledning til mistanke om, at klagerne ville blive behandlet i strid med artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller

nedværdigende behandling eller straf i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (herefter "CCPR").

I sin udtalelse af 10. marts 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at Flygtningenævnet ikke havde taget tilstrækkelig stilling til familiens sårbare situation, herunder særligt den manglende adgang til bolig og social- og sundhedsydelser ved tilbagevenden til Italien. Menneskerettighedskomitéen fastslog på den baggrund, at det ville være i strid med CCPR artikel 7 at udsende klagerne og deres fire børn til Italien.

Den anden klagesag, *R.R. m.fl. mod Danmark* (nr. 2512/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt klageren, en iransk statsborger, og to af hendes børn, kunne udsendes til Italien som første asylsøgende. Flygtningenævnet fandt under henvisning til, at klageren havde fået asyl i Italien, at Italien kunne tjene som første asylsøgende, selvom forholdene i Italien havde visse mangler.

I sin udtalelse af 10. marts 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at Flygtningenævnet ikke havde taget tilstrækkeligt stilling til klagerens personlige omstændigheder og tidligere oplevelser eller foretaget en individuel vurdering af den reelle og personlige risiko, som klageren og to af hendes børn ville blive udsat for ved en tilbagevenden til Italien. På den baggrund fandt Menneskerettighedskomitéen, at udsendelse af klageren og to af hendes børn til Italien ville være i strid med CCPR artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Den tredje klagesag, *F og G m.fl. mod Danmark* (nr. 2530/2015), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt to koptiske kristne egyptiske statsborgere og deres børn kunne udsendes til Egypten. Flygtningenævnet havde givet klagerne afslag på asyl bl.a. under henvisning til, at klagerne havde afgivet en række uoverensstemmende oplysninger undervejs i asylprocessen og dermed ikke fremstod som troværdige, og idet de generelle oplysninger for koptiske kristne i Egypten ikke i sig selv berettigede klagerne til asyl.

I sin udtalelse af 16. marts 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at Flygtningenævnet ikke havde foretaget tilstrækkelige analyser af klagernes påstande om henholdsvis at have været udsat for forsøg på voldtægt og at have været udsat for tortur og seksuelt overgreb. Menneskerettighedskomitéen fastslog på den baggrund, at det ville være i strid med CCPR artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf at udsende klagerne og deres børn til Egypten.

Den fjerde klagesag, *M.S. mod Danmark* (nr. 2601/2015), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en irakisk statsborger kunne udsendes til Irak. Flygtningenævnet havde givet klagerne afslag på asyl, bl.a. fordi Flygtningenævnet ud fra en samlet vurdering af klagerens konkrete forhold sammenholdt med baggrundsuplysninger om situationen i Irak ikke vurderede, at udsendelse af klageren ville være i strid med CCPR artikel 6 om retten til liv og artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

I sin udtalelse af 27. juli 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen, at klagerens konkrete forhold, herunder at klageren havde deserteret fra den irakiske hær, at nogle af hans familiemedlemmer var prominente under Saddam Hussein-regimet, at hans søster var afgået ved døden på mystisk vis, sammenholdt med baggrundsuplysninger om situationen i Bagdad, førte til, at en udsendelse til Irak ville være i strid med CCPR artikel 6 og 7.

Den femte klagesag, *Hibaq Said Hashi m.fl. mod Danmark* (nr. 2470/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en somalisk statsborger og hendes barn kunne udsendes til Italien som første asylland. Flygtningenævnet fandt, at klagerne kunne udsendes til Italien som første asylland, bl.a. fordi de generelle baggrundsuplysninger ikke gav anledning til mistanke om, at klageren ville blive behandlet i strid med CCPR artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

I sin udtalelse af 28. juli 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at Flygtningenævnet ikke havde taget tilstrækkelig stilling til klagerens sårbare situation, herunder at hun var enlig mor til et femårigt barn, ikke havde nogen uddannelse, og at der ikke var forsøgt indhentet tilstrækkelige garantier fra de italienske myndigheder for, at hun ville modtage den rette behandling i Italien. Menneskerettighedskomitéen fastslog på den baggrund, at det ville være i strid med CCPR artikel 7 at udsende klageren og hendes barn til Italien.

Den sjette klagesag, *O.Y.K.A. mod Danmark* (nr. 2770/2016), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en syrisk statsborger kunne udsendes til Grækenland som første asylland. Flygtningenævnet fandt, at klageren kunne udsendes til Grækenland som første asylland, bl.a. med den begrundelse, at det ikke fandtes bevist, at klageren var mindreårig – hvilket han havde anført under asylprocessen – og idet klageren havde opnået flygtningestatus i Grækenland, samt at forholdene i Grækenland ikke medførte, at klageren

ville blive behandlet i strid med CCPR artikel 7 om forbud mod tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

I sin udtalelse af 7. november 2017 fandt Menneskerettighedskomitéen bl.a., at Flygtningenævnet ikke havde foretaget en tilstrækkelig vurdering af klagerens alder eller forholdene for mindreårige klagere ved udsendelse til Grækenland. Menneskerettighedskomitéen fastslog på den baggrund, at det ville være i strid med CCPR artikel 7 og artikel 24 om beskyttelse af mindreårige at udsende klageren til Grækenland.

3.2 FN's Torturkomité

FN's Torturkomité fremkom med tre udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017. I to af sagerne udtalte FN's Torturkomité kritik af Danmark.

Den ene klagesag, *A.M.D. og M.M.Y. m.fl. mod Danmark* (nr. 653/2015), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt to russiske statsborgere, der var født i Tjetjenien, og deres tre børn kunne udsendes til Tjetjenien. Flygtningenævnet havde givet klagerne afslag på asyl bl.a. med henvisning til, at den første klagers forklaring manglede troværdighed.

I sin udtalelse af 12. maj 2017 fandt Torturkomitéen bl.a., at den første klager havde givet en detaljeret beskrivelse af den tortur, han havde været udsat for, og at hans beskrivelse stemte overens med de psykiske og fysiske symptomer og objektive resultater, som var anført i hans lægerapport. Torturkomitéen udtalte på den baggrund bl.a., at der var en forudsigelig, reel og personlig risiko for, at den første klager ved udsendelse til Tjetjenien ville blive udsat for tortur i strid med artikel 3 i FN's Torturkonvention (herefter "CAT"), som indeholder et forbud mod at udsende en person til en anden stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at vedkommende vil være i fare for at blive underkastet tortur (princippet om non-refoulement). Da sagerne om den anden klager og deres tre børn i vid udstrækning afhang af den første klagers sag, fandt Torturkomitéen det ikke nødvendigt at tage selvstændigt stilling til disse sager.

Den anden klagesag, *G.I. mod Danmark* (nr. 625/2014), vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en pakistansk statsborger kunne udsendes til Pakistan. Flygtningenævnet havde givet klageren afslag på asyl bl.a. med henvisning til, at hans forklaring manglede troværdighed. Flygtningenævnet afviste på den baggrund også at foretage en torturundersøgelse af klageren.

I sin udtalelse af 10. august 2017 fandt Torturkomitéen bl.a., at klageren havde givet tilstrækkeligt materiale til at understøtte sin klage, herunder en lægerapport. Ved at afvise at foretage en nærmere torturundersøgelse af klageren havde Flygtningenævnet ikke kunnet fastslå, om klageren ville være i risiko for at blive udsat for tortur ved en udsendelse til Pakistan. Som følge heraf ville en udsendelse af klageren være i strid med princippet i CAT artikel 3 om non-refoulement.

3.3 FN's Kvindekomité

FN's Kvindekomité er fremkommet med tre udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017. FN's Kvindekomité udtalte ikke kritik af Danmark i disse sager.

3.4 FN's Racediskriminationskomité

FN's Racediskriminationskomité er ikke fremkommet med udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017.

3.5 FN's Handicapkomité

FN's Handicapkomité er ikke fremkommet med udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017.

3.6 FN's Børnekomité

FN's Børnekomité er ikke fremkommet med udtalelser i klagesager mod Danmark i 2017.